

שבש"פ צו חכמים שלא ילמדו והוא כאילו למדו תפלות, ולכן צריך למונעם מזה ורק פרקי אבות משום שהוא עניני מוסר והנהגות טובות יש ללמדם בהסבר לעוררן לאהבת תורה ולמדות טובות, אבל לא שאר המסכתות ומתוך הפשיטות אקצר וגומר בברכה לכתרה"ה שירביץ תורה ויראת שמים לעולם.

משה פיינשטיין

יידו,

סימן פח

אם מותר לחלוק על דברי רבותינו ברבים, אפילו במקומם

בע"ה

י"א ניסן תשל"ז

לגדול אחר.

ברבר שיש לך איזה חשש לקבוע ממוך בבני ברק מצד שבתוך דברי תורה איכא פעמים שאתה אומר שלא כדברי החזון איש זצ"ל, לא מובן שום חשש בזה ואדרבה זהו כבודו אשר מוכירים שטתו בד"ת ומעיינים בדבריו אף שהמסקנא דחכם המעיין הוא שלא כדבריו, ולא עלה כלל על דעת החזון איש זצ"ל שלא ימצאו ת"ח שיפלו עליו ולא שייך שיקפיד ע"ו ואדרבה האמת והשלום אהבו כראיתא ביבמות י"ד ע"ב על פלוגתא דב"ש וב"ה, וענין שפתתיו הובבות הוא אף כשמזכירין דברי החכם וחולקין עליו, אבל דאי צריך להזכיר בדרך ארץ, ור' יהושע (חגיגה כ"ח ע"ב) שהושתחו שיניו מפני תעניתיו לא היה משום שהקשה על דברי ב"ש אלא מפני שאמר בטול בושני מדבריים ב"ש אבל בלשון דרך ארץ ודאי שליכא שום קפידיא לא על מה שמקשיין על דברי החכם ואף לא על מי שחולקין עליו, ואדרבה מפורש בב"ב סוף דף ק"ל שאמר רבא לתלמידיו ר"פ ור"ה בדר"י דאם יהיו להם קושיות על פסקא שלו אסור להו לדון כדבריו דאין לדיין אלא מה שענינו ראותו וה"ה באיסורים, ורק אמר שלא יקרעו פסקא שלו לבטל דבריו דאי הואי בחיים דלמא אמינא לכו טעמא ופי' רשב"ם ושם גם אתם תמצאו תירוק לקושייתכם, אבל כל זמן שלא מוצאין תירוק אסור להם להורות כרבה אף שהיה רבם, וא"כ כ"ש וכ"ש שאין לחוש מלהקשות ומלחלוק על גדולי דורותינו אף הגדולים ביותר אבל באופן דרך ארץ, שלכן ליכא שום חשש ושום קפידיא להשאר בבני ברק ולומר שיעזרים ואדרבה יהיה מליץ יושר בעדך על שאתה מעיין בספריו.

משה פיינשטיין

הגני מוקיר,

סימן פז

לימוד הבקיאות ומתן פרסים לחזקן

בע"ה

א' דר"ח אייר תשל"ז

מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר שמעון פורסט שליט"א.

הנה דבר גדול עשה כתר"ה במה שהשתדל שיתקבל ענין לימוד התורה בתלמידי הישיבות גם כפי הדין שאיכא במצות לימוד התורה ללמוד את כל הש"ס ולידע כל דיני התורה, לבד ענין העיון הגדול בעומקה של הסוגיות ורבותינו הראשונים והאחרונים שאי אפשר אף לגדולי תורה ללמוד בעיון ועומק גדול כל הש"ס והפוסקים, ונתקבל בעזר השי"ת אשר רוב בני תורה ולומדים איוה שעות בדרך ליגמר והרר ליסבור כדי לידע כל דיני התורה לכל הפחות כפי שאפשר לבד הלמוד בעיון ועומק גדול שלומדים מרבתייהם הראשי ישיבות גדולי התורה, והוא זכות גדול לכתרה"ה.

ומה שמציע כתר"ה כדי לחזק להבחורים בלמוד הנחוץ הנה ליתן פרסים של כבוד למי שילמוד סך גדול כמו שלשה סדרים וכ"ש כל הש"ס או לפי מספר הדפים של הגמ' הוא דבר ישר כי פרסים של כבוד אפשר הוא יותר מרוז מפרסים של כסף, אבל לדעתי כל ישיבה יש לה לעשות פרסים כפי דעת הר"מ באיזה דבר טוב ואם ישתתף עם ערד ישיבה או שתיים דאי טוב, אבל לחייב זה איני רואה צורך כי דבר כזה צריך להעשות בשמחה וברצון עצמי, והצעת כתר"ה שיהיה בזה משותפים כל הישיבות לדעתי אין בזה התועלת כי כל פרסום הוא דבר המזיק והמפסיד אבל הצטרפות איזה ישיבות המכירות זו את זו יש להיות בזה תועלת לזרזו לדיעת כל התורה.

הגני ידידי,

לימוד משניות לבנות

בע"ה

מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר אליהו שווי שליט"א הר"מ בפילאדלפיה של.

הנה בדבר שנמצאו בתי ספר לילדות ולנערות שנקראו בשם בית יעקב וכדומה שרוצים ההנהלה והמורים ללמוד עמהן משניות, הנה הרמב"ם פ"א מהלכות ת"ת הי"ג פסק כר"א בטוטה דף כ' ע"א שאין ללמד לבנות תורה אך הוא מחלק שכאילו מלמדה תפלות הוא בתורה שבש"פ ובתורה שבכתב אינו כמלמד תפלות אך שלכתחלה גם זה אין ללמד, עכ"פ משניות שהוא תורה